

Toplantı : 17 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 791
Günün 24 Saate Taksimine Dair 697 Sayılı Kanunun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri Komisyonu Raporu. (M. Meclisi : 1/98; C. Senatosu : 1/566)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 90)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanun Müdürlüğü
Sayı : 1436

12 . 6 . 1978

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 8 . 6 . 1978 tarihli 156 ncı Birleşiminde öncelikle görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, Günün 24 Saate Taksimine Dair 697 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 1 . 3 . 1978 tarihinde Başkanlıkça İçişleri Komisyonuna havale edilmiş ve Genel Kurulun 8 . 6 . 1978 tarihli 156 ncı Birleşiminde öncelikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 90)

TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik
Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101/124/01351

27 . 2 . 1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 9 . 2 . 1978 tarihinde kararlaştırılan «Günün 24 saate taksimine dair 697 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

G E R E K Ç E

Günün 24 saate taksimine dair 26 Aralık 1341 gün ve 697 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde : «Türkiye Cumhuriyeti dahilinde gün, gece yarısından sonra başlar ve saatler sıfırdan yirmidörde kadar sayılır.» Denilmekte, 2 nci maddede ise «İzmit civarından geçip Greenwich'e nazaran otuzuncu derecede bulunan nisfınnehar dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas kabul edilmiştir.» denilerek yurdun her tarafında tek saat düzeninin uygulanacağı ve 30 ncu boylama göre belli ve sabit bir esasa bağlanacağı belirtilmektedir. Kanunun bu hükmü diğer bir deyişle; Türkiye'de Greenwich'e göre iki saat dilimi ileride (—2)

bir uygulamanın yapılacağı anlamına gelmektedir. (—2) saat dilimi, 22° 30 ile 37° 30 Doğu boylamları arasının ortalama saat zamanı olduğundan bu uygulamada yurdumuzun 37° 30 (Giresun - Fatsa hattı) boylamının Batısında kalan bölgede bu bölgenin normal saat düzeni, Doğusunda kalan bölgede ise bu bölgenin normal saat düzeninden bir saat geri olan bir düzen kullanılmış olmaktadır. Dünyanın diğer ülkelerindeki genel uygulama ise ülkenin Doğusundaki bölgeye isabet eden saat düzeninin tüm ülkede uygulanması şeklindedir. Böylece gün ışığından daha fazla istifade edilip elektrik enerjisinden tasarruf sağlamak mümkün olmaktadır. Hatta söz konusu ülkelerde son yıllarda yaz mevsimi boyunca saatler bir saat ileri alınmak suretiyle gün ışığından daha fazla yararlanmak yoluna gidilmektedir. Yurdumuzda da uygulanan yaz saati tatbikatında Avrupa ülkeleriyle beraberlik temin için 1977, 1978 ve 1979 yıllarındaki yaz saati başlangıç ve bitiş tarihlerini tespit eden 14.10.1976 gün, 7/12677 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı alındığı malumdur. Ancak 1962 yılındaki tatbikat sırasında hukuki açıdan gelen itirazlar üzerine istişari mütalaa-sına müracaat edilen Danıştay Genel Kurulu 18.1.1965 gün, E 1965/4, K 1965/11 sayı ile «Saatlerin Bakanlar Kurulu Kararı ile bir saat ileri alınması halinde Greenwich ile aradaki fark üçe ve derece farkı da 45 dereceye yükselmektedir. Bu durum ile saat düzenini değiştirme, 697 sayılı Kanununun 2 nci maddesinde yazılı esaslara uygun sayılmaz. Bakanlar Kuruluna bu hususta ayrıca kanuni bir yetki de tanınmadığına göre, geçici de olsa saat düzenini değiştirmenin yasama görevine girdiği ve yürürlükte olan 2 nci madde kapsamında ileri saat düzeni uygulamasının mümkün olamayacağı» şeklinde mütalaa verilmiştir.

1971, 1973, 1974, 1975, 1976 ve 1977 senelerinde ise Bakanlar Kurulu kararları ile tatbik edilen yaz saati memleketimizde elektrik enerjisi tüketiminde önemli miktarlarda tasarruf yapılmasını temin etmiştir. Bu cümleden olarak 29.11.1976 tarih ve 7/12677 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden 3 Nisan 1977 - 16 Ekim 1977 tarihleri arasında tatbik edilen son yaz saati tatbikatı ki bu tatbikat kırkbeş derece meridyenin Türkiye Cumhuriyeti saatlerine esas alınması tatbikatıdır, 6 ayda 160 milyon kwh elektrik enerjisi tasarrufu sağlanmıştır. Tasarı kanunlaştığı takdirde kış aylarında da kırkbeş derece meridyenine Türkiye Cumhuriyeti saatlerine esas alınması temin edileceğinden ve kış aylarında bu erken saat uygulamasının yaz aylarına nazaran daha fazla tasarruf getireceği mülahazası ile senelik elektrik enerjisi tasarrufunun yalnız yaz saati tatbikatı halinde yapılacak tasarrufun iki katını aşacağı hesaplanmaktadır.

Diğer yandan dünyamızda enerjiye duyulan ihtiyacın giderek artması buna karşılık kullanılan enerjinin büyük bir bölümünü oluşturan fosil enerji kaynaklarının bir gün tükenebileceği endişesi, tüm dünya ülkelerini enerjiyi tasarrufla kullanmaya zorlamış, kamu ve özel tüm kuruluşlar konunun üzerine hassasiyetle eğilmişlerdir.

İçinde bulunduğumuz günlerde enerji ihtiyacının önemli bir kısmını dışarıdan getirmek durumunda olan ve artan enerji fiyatları nedeniyle ihracat gelirlerinin büyük bir kısmını enerji ithaline ayırmak zorunluluğunda kalan ülkemiz için enerji tasarrufunun ne denli önem taşıdığı aşikârdır. Gerek 10 ncu Dünya Enerji Konferansında bilim adamlarının ortaya koyduğu görüşler gerekse Bakanlığımızca teşkil edilen Elektrik Enerjisi Tasarrufu Milli Komitesince tavsiye edilen tedbirler ileri saat tatbikatının ehemmiyetini ortaya koymuştur.

Mezkûr tatbikatı kanuni bir esasa dayandırmak üzere 697 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi Yüksek Meclisin takdir ve tasvibine arz edilmiştir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/566

Karar No. : 1

15 . 6 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 8 . 6 . 1978 tarihli 156 ncı Birleşiminde öncelikle görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, Günün 24 Saate Taksimine Dair 697 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı.

Komisyonumuzun 15 . 6 . 1978 tarihli toplantısında ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle her yönden tetkik ve müzakere olundu.

Kanunun tümü Komisyonumuzda prensip olarak aynen kabul edilerek, maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve bahis konusu kanun tasarısı Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kuruluna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan Ankara <i>İbrahim Öztürk</i>	Sözcü Aydın <i>Sadettin Demirayak</i>	Kâtip Sinop A. Vehbi Uğur Toplantıda bulunamadı
Üye Konya <i>Erdoğan Bakkalbaşı</i>	Üye Malatya <i>Hamdi Özer</i>	Üye Kahramanmaraş <i>Rıza Akgün</i>
Üye Balıkesir Hikmet Aslanoğlu Toplantıda bulunamadı	Üye İstanbul Vefa Poyraz Toplantıda bulunamadı	Üye İzmir Münir Daldal Toplantıda bulunamadı
Üye Manisa <i>Oral Karaosmanoğlu</i>	Üye Muğla Haldun Mentешеoğlu Toplantıda bulunamadı	Üye Tabii Üye Ekrem Acuner Toplantıda bulunamadı
Üye Tabii Üye <i>M. Şükran Özkaya</i>	Üye Cumhurbaşkanınca S. Ü. <i>Şerif Tüten</i>	Üye Tekirdağ Orhan Öztrak Toplantıda bulunamadı

CUMHURİYET SENATOSU
Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü

13 . 6 . 1978

TASARI VEYA TEKLİFİN

Sıra Sayısı
M. M. C. S.

ÖZETİ

90 Günün 24 Saate Taksimine Dair 697 Sayılı Kanunun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı.

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 3 aydan fazla.
CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 3 ay.
SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 12 Eylül 1978

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALA EDİLDİĞİ
KOMİSYONLAR, TANINAN SÜRE (Gün)

1. — İçişleri Komisyonuna

16 . 6 . 1978

Gündeme

10 gün

C. Senatosu (S. Sayısı : 791)

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Günün 24 Saate Taksimine Dair 697 Sayılı Kanununun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Günün 24 Saate Taksimine dair 26 Aralık 1341 tarih ve 697 sayılı Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 2. — Griniç'e göre kırkbeşinci derecede bulunan boylam (nısfınnehar) dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas alınır. Ayrıca başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilmek ve bir saati aşmamak şartıyla yaz saati uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Günün 24 Saate Taksimine Dair 697 Sayılı Kanununun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Günün 24 Saate Taksimine dair 26 Aralık 1341 tarih ve 697 sayılı Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 2. — Griniç'e göre kırkbeşinci derecede bulunan boylam (nısfınnehar) dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas alınır. Ayrıca başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilmek ve bir saati aşmamak şartıyla yaz saati uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Günün 24 Saate Taksimine Dair 697 Sayılı Kanununun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

